

РАЗГОВОР ПОВОДОМ СЕРИЈЕ ТАЈКУН

Ана Марија Грбић: *Колико дуго сте радиле на писању сценарија за серију Тајкун?*

Ђорђе Милосављевић: Детаљна замисао целог пројекта и синопсис серије настали су пре неколико година, да би десет епизода било написано за шест месеци, потом дорађивано још око три месеца... Рад на телевизијском сценарију подразумева строге рокове, и по њима је рађен и *Тајкун*.

А. М. Грбић: *Која је њо, њо Вашем мишљењу, нова вредност коју је серија Тајкун донела домаћим гледаоцима?*

Ђ. Милосављевић: То ново и другачије највише се може иштитати кроз главног јунака серије. Они су на нашој телевизији по правилу постављени као симпатични, привлачни ликови, који гледаоцима нуде могућу идентификацију, не би ли тако за публику постали „прозор у причу“. Владан Симоновић је у том смислу потпуно другачији, ни црн, ни бео, те припада оној драмског традицији која постоји у неким светски успелим серијама, попут *Сојранових* или *Декстера*, на пример.

А. М. Грбић: *Колико се сам сценарио мењао током снимања?*

Ђ. Милосављевић: Доста, највише у смислу великих скраћења. Миша Терзић, редитељ серије, проценио је да је „отпало“ преко педесет сцена, што би одговарало дужини једне целе епизоде. Ми смо, међутим, пре самог почетка имали договор да серија не треба да буде експлицитна, да не мора нужно да објашњава све, и да ставља поклопче на свако отворено лонче – док год износи драму на језгровит и упечатљив начин. Стога због тих силних скраћења не могу да се љутим.

А. М. Грбић: *Ова серија је наишла на одличан одзив публике. Да ли сте то очекивали?*

Ђ. Милосављевић: Надао сам се, али и плашио... Прво, зато што главни јунак и његова драма, како већ рекох, искачу из модела препознатљивих домаћој публици. Потом, зато што су очекивања била велика и продукција је уложила у пројекат колико год је могла. И треће, зато што смо се определили за приказивање у новом термину на јавном сервису, понедељком увече. На срећу, сва три страха су побеђена, успех је оправдао очекивања, а понедељак увече се утврдио као могући термин за премијере амбициозног домаћег серијског програма.

¹ Ђорђе Милосављевић је српски драматург, стрипски и филмски сценариста, редитељ и критичар. Дипломирао је драматургију и сценарио на Факултету драмских уметности у Београду. Познат је по сценаријима за филмове *Ајсолућних сјај*, *Три јалме за две бијанте и рибицу*, *Најаша*, *Устаничка улица* и по многим другим филмовима и серијама. Ђорђе је сценариста и серије *Тајкун* у режији Мирослава Терзића.

А. М. Грбић: *Да ли се серија Тајкун укљапа у њихове жеље естетичкику домаћих серија или из ње излази на неки начин?*

Ђ. Милосављевић: Мислим да добрим делом излази, и то управо „тоталним дизајном“ серије, у коме је свака ситница важна и везана за промишљени изглед целине – од костима, локација до избора музика... Приступом који је то омогућио бавили смо се сви, али највише редитељ Миша Терзић и директор фотографије Радан Поповић.

А. М. Грбић: *Да ли писање сценарија за десет епизода даје довољно простора за стилистички замаха и како сте осветлили који је прави тренутак за крај приче?*

Ђ. Милосављевић: Писање телевизијског сценарија је дуг, напоран и узбудљив процес – кад имате довољно искуства, знате и извесне „хеуристике“ како да га лакше савладате, а да успут не изгубите разум. У случају *Тајкуна*, моја „хеуристика“ била је да причу замишљам од самог краја, односно од сцене у којој Владан Симоновић умире на асфалту, одбачен и одгурнут од свих, па и оних које воли. У том смислу, цела замисао била је усмерена на те тренутке из девете и десете епизоде, кад се Владан суочава са самим собом, својим противницима, али и онима које воли, а са њима је у прикривеном, или латентном сукобу. Стога није постао проблем кад треба целу ствар закључити. Требало је само издржати до тог тренутка.

А. М. Грбић: *Да ли се искуство режирања филмова на неки начин осликава и приписује сценарија?*

Ђ. Милосављевић: То је исти процес, наравно. Један од мојих омиљених цитата гледе тога јесте онај Алфреда Хичкока, који у разговору са Франсоом Трифоом каже, парафразирам, кад је сценарио готов, и филм је, и то у свом најбољем издању, у ствари готов. После тога се иде у студио као у рудник, из кога филм треба да се „ископа“ у издању које ће бити најближе оном из сценарија. Што се мене лично тиче, ништа не може да буде тачније од тога. Писање сценарија значи правити филм у свом оптималном, идеалном облику. Реализација значи суочавање са проблемима, који знају да буду јако банални, везани за недостатак средстава или друга „овоземаљска“ ограничења.

А. М. Грбић: *Да ли су на Вас утицале неке стране серије које сте гледали и волели?*

Ђ. Милосављевић: Споменуо сам већ *Сојранове*, а ту је, на пример, и серија *Изгубљени (Lost)*. Обе су драматично промениле начин на који се праве и доживљавају телевизијске серије. Од оних нових истакао бих пројекте попут серије *Boys, Deus* или *Servant*. Како је то рекао један страни критичар, оне доказују како се на телевизији данас могу наћи интелектуално провокативнији садржаји од оних из биоскопа.

А. М. Грбић: *Да ли Вам је, као сценаристи, изазовније да пишете сценарио за дуометражни ирани филм или за серију? Како се разликују ова два процеса?*

Ђ. Милосављевић: Отприлике колико се писање приповетке разликује од писање романа. Исти је процес, али је у питању огромна квантитативна разлика. То не значи и квалитативну разлику – многе су приче боље од многих романа, многи филмови од многих серија. Ипак, рад на серији је заиста много захтевнији. Одржати исти ниво

концентрације на пет стотина страница телевизијског сценарија често је задатак на граници изводљивости.

А. М. Грбић: *На који начин су се серије у Србији трансформисале у проишких гесеи година?*

Ђ. Милосављевић: Много заиста, скоро до непрепознатљивости. Не тако давно, сматрало се да само комична или евентуално сентиментална прича може да допре до најшире телевизијске публике. А онда се та ствар с временом полако мењала... Ако ми допустите нескромност, једну од првих великих промена означио је успех телевизијске серије *Јајогићи*, стилског и жанровског искорака који је најавио да се укус и телевизијске публике и телевизијских стваралаца неповратно мења. Потом су дошли и многи други пројекти... И наше серије данас нуде жанровску и стилску разноврсност која је донедавно била апсолутно незамислива.

А. М. Грбић: *Да ли је домаћа телегалачка публика навикла да телега домаће серије?*

Ђ. Милосављевић: Јесте, и то је оно што домаћу продукцију одржава снажном и виталном, и могу само да се надам да ће такво стање и потрајати. Наравно, увек има публике која ће рећи, да то изнесем најдиректније и најгрубље – „више волим страноговно него домаћу чоколаду“. Ипак, масовна публика је на страни домаћег културног производа, и то је срећна околност за све нас који се бавимо филмском и телевизијском продукцијом.

А. М. Грбић: *Да ли су се у Србији профилисали глумци за серије и глумци за филмове?*

Ђ. Милосављевић: Не, а верујем да и неће. Ми смо, нажалост, сувише мало тржиште за ту врсту специјализације. Величина нашег тржишта тера све нас да будемо „драмски уметници опште праксе“. Сматрам себе јако привилегованим што сам некако успео да лични рад у том смислу довољно прецизно формулишем и усмерим превасходно ка телевизијском сценарију, који задовољава све моје драмске апетите.